

Jak zbudować zyskowny portfel

FUNDUSZE | Inwestować należy systematycznie i zgodnie z wcześniej ustaloną strategią. Wtedy maleje ryzyko, że popełnimy poważne błędy, które negatywnie wypłyną na wyniki.

KINGA ŻELAZEK

Niedoświadczeni inwestorzy osiągają z reguły niskie stopy zwrotu z zainwestowanego kapitału. To przede wszystkim efekt ulegania emocjom takim jak strach i chciwość. Efektem tego jest niewłaściwe rozłożenie oszczędności między inwestycjami ryzykownymi (akcje) a bezpiecznymi (gotówka, obligacje).

Dane historyczne pokazują, że udział akcji w aktywach TFI jest z reguły najwyższy w końcówce hossy, a najniższy, kiedy kończy się już bessa.

Na przykład w 2007 roku odnotowano rekordowy udział akcji. Sięgał on prawie 40 proc. Wówczas inwestorzy najchętniej wpłacali środki do ryzykownych funduszy akcji małych i średnich spółek, licząc na szybkie podwojenie kapitału. Dlatego w momencie, kiedy na giełdzie rozpoczęła się bessa, w portfelach inwestycyjnych mieli bardzo dużo ryzykownych instrumentów, a mało - bezpiecznych lokat.

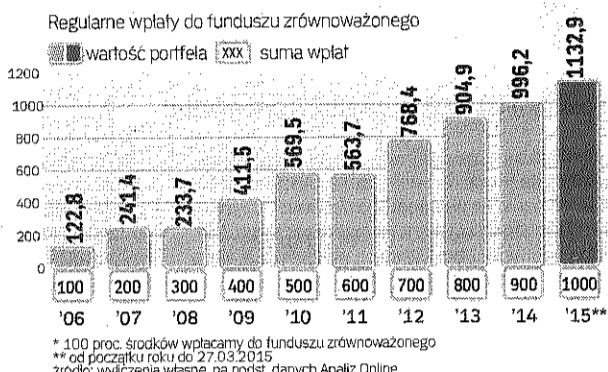
To sprawiło, że kiedy ceny akcji zaczęły gwałtownie spadać, inwestorzy ponieśli dotkliwe straty. Zgubiła ich chciwość. Z kolei w 2009 roku strach przed dalszą stratą powodował, że inwestorzy unikali tanich akcji.

Zdaniem ekspertów inwestor powinien wystrzegać się takich błędów. A może tego dokonać poprzez przemyślane rozpoczęcie inwestowania, najlepiej według odpowiedniej strategii.

Może stworzyć własny fundusz

Początkującym inwestorom można polecić strategię uśredniania, która polega na systematycznym kupowaniu, np. co miesiąc lub co kwartał, jednostek funduszy inwestycyjnych. Udział w portfelu funduszy ryzykownych i bezpiecznych powinien zależeć od naszej skłonności do ponoszenia ryzyka, celów inwestycyjnych oraz czasu oszczędzania.

Na przykład oszczędzając z myślą o emeryturze, możemy wybrać fundusze zrównoważone i regularnie wpłacać do nich określoną kwotę. Możemy też stworzyć własny fun-

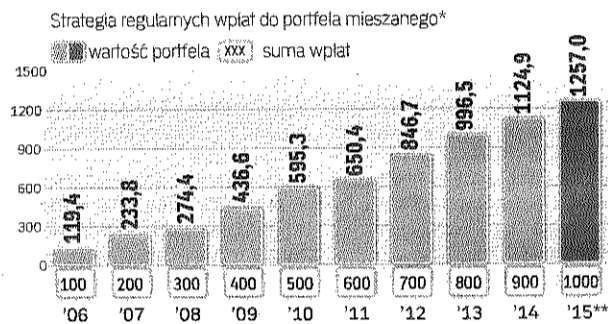

Regularne wpłaty do funduszu zrównoważonego

* 100 proc. środków wpłacamy do funduszu zrównoważonego

** od początku roku do 27.03.2015

Źródło: wyliczenia własne, na podst. danych Analiz Online

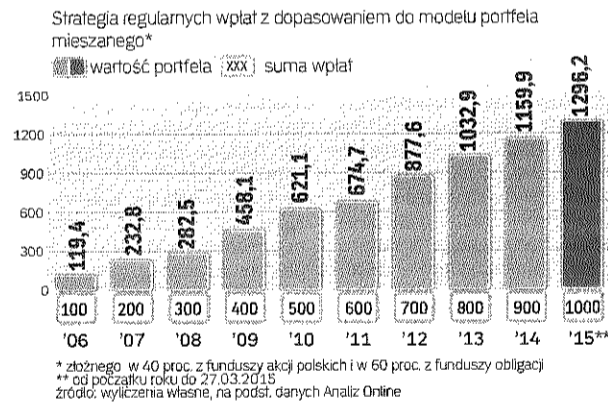

Strategia regularnych wpłat do portfela mieszanego*

* 40 proc. środków wpłacamy do funduszy akcji polskich, a 60 proc. środków do funduszy obligacji

** od początku roku do 27.03.2015

Źródło: wyliczenia własne, na podst. danych Analiz Online

Strategia regularnych wpłat z dopasowaniem do modelu portfela mieszanego*

* 40 proc. w 40 proc. z funduszy akcji polskich i w 60 proc. z funduszy obligacji

** od początku roku do 27.03.2015

Źródło: wyliczenia własne, na podst. danych Analiz Online

WYNIKI TRZECH RÓŻNYCH STRATEGII INWESTYCYJNYCH

dusz mieszany, który składałby się z czystych funduszy akcji oraz czystych funduszy obligacji w odpowiednich proporcjach.

Warto mieć przemyślaną strategię

Zbadaliśmy, jak takie strategie sprawdzą się w praktyce. Do badania przyjęliśmy średnie wyniki funduszy z danych grup w poszczególnych latach. W pierwszej stra-

tegi założyliśmy, że na koniec każdego roku do funduszu zrównoważonego wpłacamy 100 zł (taka kwota ułatwi nam dokonanie wyliczeń, ale oczywiście wynik wyrażony w proc. będzie taki sam dla innych kwot, np. 10 tys. zł).

Okazuje się, że od początku 2006 roku do teraz (łącznie czas inwestycji dziewięć lat i trzy miesiące), taka strategia przyniosłaby 13,3 proc. zysku. A więc mimo bessy w latach 2007-2009 oraz 2011-2012 pozwoliłaby zarobić.

Jeszcze lepszym pomysłem jest regularne lokowanie 40 proc. środków w funduszach akcji, a 60 proc. w funduszach obligacji (40 zł i 60 zł).

Stopa zwrotu z tej drugiej strategii okazała się dwa razy wyższa w porównaniu z pierwszą, wyniosła 25,7 proc. Wynika to przede wszystkim z tego, że koszty związane z inwestowaniem w fundusze mieszane są zazwyczaj wyższe niż suma opłat za nabycie funduszu akcyjnego i obligacyjnego. Dlatego jeśli inwestor będzie w stanie kontynuować zakup jednostek w odpowiednich proporcjach także w czasie bessy na giełdzie, to osiągnie lepsze efekty, niż gdyby systematycznie inwestował w fundusz zrównoważony.

Utrzymać modelowe proporcje

Wynik drugiej strategii można poprawić, jeśli inwestor będzie utrzymywał stałe proporcje w portfelu między częścią akcyjną a obligacyjną.

Strategia taka zakłada dokonywanie regularnych wpłat do poszczególnych rodzajów funduszy w takiej wysokości, aby na koniec każdego roku udział funduszy akcji w portfelu wynosił 40 proc., a funduszu obligacji 60 proc. Dlatego pod koniec bessy, która zmniejszyła udział akcji w portfelu, więcej środków należy wpłacać do funduszy akcji, a mniej do funduszy obligacji.

Na przykład na koniec 2008 roku, kiedy średnia strata funduszy akcji sięgnęła 49 proc., udział ryzykownych aktywów w portfelu spadł do 23,7 proc. Wówczas należało wpłacić 86 proc. stałej kwoty (przyjeliśmy, że jest to 100 zł) do funduszu akcji, a 14 proc. do funduszu obligacji, aby przywrócić modelowe proporcje między akcjami i obligacjami (czyli 40 i 60 proc.).

Taka zmodyfikowana strategia systematycznych wpłat do funduszy polskich akcji i obligacji pozwoliła osiągnąć lepszy wynik niż w poprzedniej strategii; zarobiliśmy 29,6 proc.

Gdybyśmy wybrali najlepiej zarządzane fundusze (a nie ze średnimi wynikami), rezultaty tych trzech strategii byłyby jeszcze korzystniejsze. ©

OPINIA

Eukasz Bugaj
analityk
Maklerskiego BOŚ

DLA „RZ”

Nie ma jednej najlepszej strategii między innymi dlatego, że mamy różne potrzeby, a więc i różne powinny być struktury naszych portfeli inwestycyjnych. Co do zasady można jednak wspomnieć o kilku „złotych radach”, które zawsze się sprawdzają i warto ich przestrzegać.

Po pierwsze, w inwestowaniu ważna jest regularność. Nawet mając większą sumę, lepiej ją podzielić na kilka części i rozłożyć zakup jednostek funduszy w czasie. Spowoduje to uśrednienie ceny zakupu i pozwoli uniknąć błędów polegającego na zainwestowaniu dużej części oszczędności w czasie, gdy ceny jednostek są wysokie. Po drugie, istotny jest czas. Najlepiej zacząć inwestować jak najwcześniej, gdyż wówczas środki będą dłużej pracowały i zadziała magia procentu składanego; końcowe kwoty będą znacząco wyższe.

Po trzecie, zawsze warto przygotować sobie plan działania na wypadek różnych scenariuszy. Powinniśmy wcześniej wiedzieć, co zrobimy, gdy wartość portfela spadnie o 20 proc., a nie zastanawiać się nad tym, gdy faktycznie dojdzie do takiej sytuacji; wówczas najprawdopodobniej zadecydują za nas emocje. Trzeba mieć też gotowy plan na wypadek, gdy akcje w naszym portfelu szybko zdrożeją o potęgę. Wtedy można np. sprzedać część papierów czy jednostek, aby zainkasować zyski i dokupić za zarobione pieniądze jednostki funduszy bezpiecznych, których udział w portfelu się zmniejszył.

Warto zautomatyzować nasze działania i np. odkładać stały procent miesięcznych dochodów, inwestując go w określonych proporcjach w fundusze aktywne i obligacyjne. Nie zapominajmy też o kosztach. Jednostki funduszy można kupić bez opłat na platformach internetowych. ©

OPINIA

Michał Górczewski
główny analityk F-Trust

DLA „RZ”

Jedną z najbezpieczniejszych strategii dla inwestorów indywidualnych jest uśrednianie portfela. Polega to na zbudowaniu portfela składającego się z kilku różnych inwestycji.

Na przykład tworzymy portfel składający się z czterech funduszy (o różnych strategiach inwestycyjnych), przy czym udział każdego z nich wynosi 25 proc. Po roku, wraz ze zmianami cen jednostek, zmienia się udział poszczególnych funduszy w portfelu. Te fundusze, które osiągnęły lepsze wyniki, mają teraz wyższy udział, a te, które straciły na wartości, mniejszy. W takiej sytuacji inwestorzy z reguły decydują się na sprzedaż funduszy najstarszych i zakup tych o najlepszych wynikach. Tymczasem powinniśmy postąpić odwrotnie: zredukować udział funduszy najlepiej się zachowujących i dokupić jednostki tych, których udział spadł, tak aby znowu udział każdego z funduszy wyniósł po 25 proc. W ten sposób wycofujemy część zysków osiągniętych z najlepszych inwestycji i jednocześnie kupujemy taniej fundusze, które rok temu miały większą wartość. Z pomocą przychodzi nam statystyka i cykliczność rynków. Zakładamy, że sytuacja się odwróci i fundusz, który był słabszy poprzednio, okaże się trafniejszą inwestycją w przyszłości. A jednocześnie najlepsze rozwiązanie z poprzedniego roku będzie słabsze. Dokonując takich działań nawet tylko raz w roku, możemy istotnie zmniejszyć ryzyko i zwiększyć stopę zwrotu. W tej strategii niezwykle istotna jest dyscyplina działań, niepoddawanie się emocjom i przestrzeganie przyjętych zasad. Idealnym portfelem dla takiej strategii może być portfel złożony z kilku funduszy akcji rynków rozwiniętych i kilku rozwijających się, bo nie są one ze sobą zbyt mocno skorelowane. ©

Jak inwestować w fundusze

1 Określ cel i czas inwestycji

Zanim kupimy jednostki funduszy, powinniśmy zdecydować, jak długo zamierzamy oszczędzać i ile pieniędzy możemy przeznaczyć na inwestycje. Dopiero na tej podstawie można opracować strategię inwestowania i dobrać odpowiednie fundusze.

Im dłużej będziemy oszczędzać i im mniej boimy się strat (w pewnych okresach), tym bardziej ryzykowne fundusze możemy wybrać.

W agresywnych funduszach (z dużym udziałem akcji) powinniśmy trzymać te środki, których nie zamierzamy wydawać przez najbliższych kilka lat. Warto część pieniędzy ulokować bezpiecznie, by w razie potrzeby w każdej chwili można było je podjąć bez ryzyka, że wycofamy środki w złym momencie.

2 Oszczędzaj systematycznie

Inwestując co miesiąc określoną kwotę w fundusze akcji czy mieszane, minimalizujemy ryzyko, że wejdziemy na rynek kapitałowy w nieodpowiednim

momencie, gdy ceny będą bardzo wysokie. Warunkiem powodzenia tej strategii jest systematyczne inwestowanie bez względu na to, co się dzieje na rynku. Emocje trzeba trzymać na wodzy i konsekwentnie realizować plan.

3 Postaw na różnorodność

Bezpieczniej jest ulokować oszczędności w kilku funduszach o różnej polityce inwestycyjnej, a nawet w dwóch czy trzech różnych towarzystwach funduszy inwestycyjnych (TFI).

Za część oszczędności warto kupić jednostki, np. funduszy obligacji i pieniężnych, a za resztę bardziej ryzykowne fundusze akcji czy surowcowe. Warto też mieć w portfelu trochę funduszy operujących na zagranicznych rynkach. Takie zróżnicowanie portfela zmniejsza ryzyko. Jeśli jedna inwestycja przyniesie straty, zyski z innej choćby częściowo je zniwelują. To, w jakich proporcjach podzielimy inwestycje na agresywne i bezpieczne, zależy od naszej skłonności do ryzyka, a także od czasu, na jaki zamierzamy ulokować środki.

-k.z.